

Warmtetransitie in Landsmeer

Hoe denk jij daarover?

Rapportage bewonersavonden

25 feb
20 – 21u

27 feb
9 - 13 u

3 mrt
20 – 21u

5 mrt
20 – 21u

Purmerland
Inloopavond

Landsmeer
Weekmarkt

Landsmeer
Inloopavond

Den IJp
Inloopavond

Inhoud

- 1 Introductie & aanleiding
- 2 Opzet bewonersavonden en marktbezoek
- 3 Overkoepelende bevindingen alle locaties
- 4 Conclusie

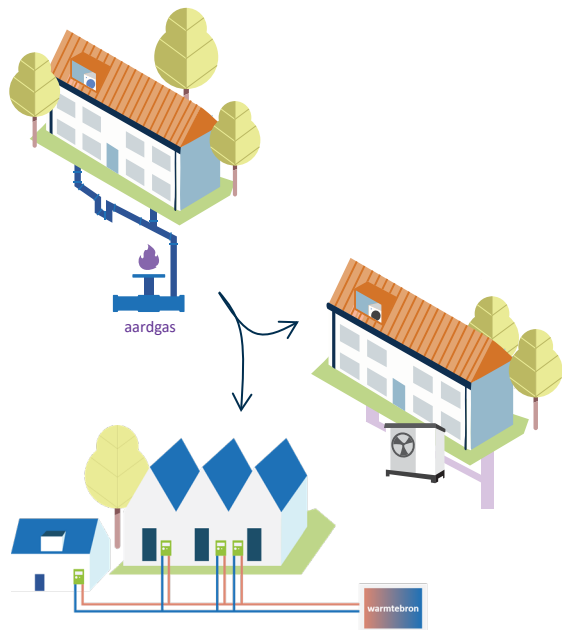
Bijlagen

- Praatplaten
- Bevindingen per locatie

1. Introductie & aanleiding

Inwoners van Landsmeer betrekken bij het ontwikkelen van het warmteprogramma van de gemeente

De gemeente Landsmeer ontwikkelt een warmteprogramma om stap voor stap toe te werken naar een aardgasvrij Landsmeer in 2050. Inwoners worden hierbij actief betrokken, omdat zij een sleutelrol spelen in de warmtetransitie en uiteindelijk zelf keuzes maken en actie ondernemen voor het verduurzamen van hun woning of pand.

Doel

Inwoners van Landsmeer betrekken bij het opstellen van het warmteprogramma van de gemeente.

Doelgroep

Inwoners (zowel woningeigenaren als huurders) en ondernemers.

Aan de hand van **interactieve participatieavonden**, waarbij de deelnemers worden aangemoedigd hardop na te denken, vragen te stellen en ideeën te delen.

2. Opzet bewonersavonden en marktbezoek

In gesprek bij ‘praatplaten’ tijdens inloopavonden en op de markt

Waar & wanneer

Input is verzameld tijdens drie inloopavonden en een ochtend waarop marktbezoekers zijn aangesproken, op de hieronder weergegeven data en locaties.

Purmerland
Inloopavond
25 feb
20 - 21u

Landsmeer
Weekmarkt
27 feb
09 - 13 u

Landsmeer
Inloopavond
3 mrt
20 - 21u

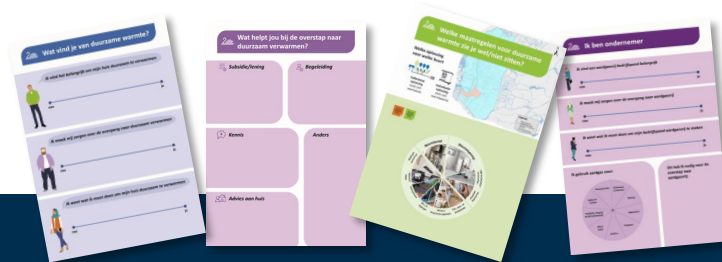
Den IJp
Inloopavond
5 mrt
20 - 21u

Aanwezigen

- Adviseur Participatie – Haskoning
- Projectleider Warmteprogramma – Haskoning
- Beleidsadviseur Duurzaamheid – Gemeente Landsmeer
- Andere medewerker(s) – Gemeente Landsmeer en/of Haskoning
(minimaal 1 extra gemeente medewerker was aanwezig in Landsmeer en Den IJp).

Interactieve praatplaten

Tijdens de inloophmomenten is gebruik gemaakt van interactieve praatplaten als gespreksstarters. Het grote drieluik, weergegeven op de volgende pagina, presenteert algemene informatie over de warmtetransitie. Daarnaast zijn individuele platen gemaakt met stellingen, vragen, informatie en afbeeldingen (zie bijlage A).

Warmteprogramma gemeente Landsmeer

Stap voor stap over naar duurzame manieren van verwarmen

De opgave Nederland van het gas af

Natuurlijk willen we ons Landsmeer mooi houden voor komende generaties. Maar er is ook **noodzaak**: De **Rijksoverheid** heeft bepaald dat er in 2050 geen aardgas meer zal zijn voor gebouwverwarming, om te koken en water te verwarmen. Met het warmteprogramma willen wij de overgang naar duurzame warmte zo makkelijk mogelijk maken voor inwoners en ondernemers.

Het warmteprogramma is een formeel document dat duidelijkheid biedt voor de toekomst. Beslissingen in het document zijn ieders voor investeringen van woningopgevers, wettelijke gebruikers en particulieren.

11 buurten

4407 woningen / panden

Wat kun je van de gemeente verwachten?

Dit vinden wij belangrijk

Betaalbaarheid
Voor iedereen

Leveringszekerheid
Niemand mag in de kou komen

Haalbaarheid
Technisch, financieel en organisatorisch

Keuzevervrijheid
Zo veel mogelijk invloed op de keuze van je warmteoplossing

Transparantie
Duidelijke keuzes en heldere communicatie voor iedereen

Iedere buurt een eigen, duidelijk plan

We bekijken per wijk welke duurzame warmteoplossing het beste past.

Voorbereiden van de openbare ruimte

Gratis advies
Door isolatie is minder warmte nodig

Hulp bij warmte besparen door bijvoorbeeld:

Subsidie

Warmtescans

Energiecoaches

Collectieve inkoopactie

Ontzorgingsprogramma MIB

Energie besparen en opwekken

Stimme en energiezuinige apparaten

Isoleren

HR++ of triple glas

Lagere stookkosten door betere isolatie, energiezuinige apparaten en lagere/geen gasrekening

Je energielabel gaat omhoog, de waarde van je huis/pand stijgt

Minder afhankelijk van aardgas

Wat betekent dit voor ons?

Aanpassingen aan jouw huis/pand

Jouw initiatief of medewerking is nodig om (met de hulp van de gemeente) jouw huis/pand aan te passen voor het toepassen van duurzame warmte.

Woningeigenaren Huurders Ondernemers

Comfortabel wonen en werken

Aardgasvrij Landsmeer 2050

Individueel:
per woning een elektrische oplossing

zoals een...

warmtepomp

Verwarmen, koken en water verwarmen zonder aardgas

Of een collectieve oplossing

zoals een...
Warmtenet

warmtebron

Mogelijke veranderingen in jouw huis/pand:

Elektrisch koken

Afleveret bij een warmtenet

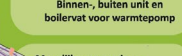
Binnen-, buiten unit en boiler/vat voor warmtepomp

Elektrisch verwarmen
Bijv. airco, elektrische radiatoren

Lage temperatuur verwarming
Met bijv. aangepaste radiatoren of vloerverwarming

Mogelijke verzorging meterkast voor warmtepomp en koken

3. Overkoepelende bevindingen alle locaties

We spraken 90 inwoners over de warmtetransitie

Dit overzicht geeft inzicht in het aantal en type gesproken bewoners tijdens de vier momenten. Informatie per locatie is te vinden in de bijlage.

		
Purmerland Inloopavond	25 feb 20 – 21u	7
Landsmeer Weekmarkt	27 feb 09 – 13u	30 - 40
Landsmeer Inloopavond	3 mrt 20 – 21u	± 40
Den IJp Inloopavond	5 mrt 20 – 21u	10

In totaal zijn **± 90** inwoners gesproken

met leeftijden tussen de 30 en 80 jaar, van verschillende genders, zowel huurders als woningeigenaren, wonend in vrijstaande woningen, rijtjeshuizen en appartementen.

Wat drijft inwoners om naar de inlooptmomenten te komen?

"Ik ben nu bezig met plannen voor een hybride warmtepomp, hebben jullie tips voor mij?"
(Weekmarkt Landsmeer)

"Hoe gaat het eruit zien? Van het gas af zijn?"
(inloopavond Den IJp)

"Ik hoor graag technische informatie over de mogelijkheden en keuzes die er zijn."
(inloopavond Landsmeer)

"Gezelligheid"
(inloopavond Landsmeer)

"Ik hoop hier meer te horen over wat de gemeente van plan is."
(inloopavond Purmerland)

We gingen in gesprek over verschillende thema's

De inzichten die tijdens de vier momenten zijn opgehaald, zijn samengebracht in vijf thema's. Op de volgende pagina's zijn deze samengevat voor alle locaties; een nadere uitwerking per locatie is opgenomen in de bijlagen.

1

Hoe kijk je tegen
de warmtetransitie
aan?

2

Hoe denk je over
bepaalde warmte-
oplossingen?

3

Wat heb je nodig
en vind je de rol
van de gemeente?

4

Inzoomen op
huurders &
ondernemers

5

Hoe heb je dit
inloopmoment
beleefd?

1 Hoe kijk je tegen de warmtetransitie aan? (1/2)

Aan de hand van stellingen is bij bewoners inzicht opgehaald in hun huidige houding, zorgen en belangrijkste vragen rondom de warmtetransitie.

Nee

Inwoners met een **negatieve houding** geven aan dat:

- De investering op dit moment niet opweegt tegen de opbrengst, bijvoorbeeld bij een lage huidige energierekening, inwoners die al op leeftijd zijn, of mensen die een verhuizing plannen.
- Er wantrouwen is in de overheid en het beleid.
- Men niet overtuigd is dat gasvrij verwarmen de juiste oplossing is.
- Ze niet verplicht willen worden tot de overstap naar aardgasvrij wonen.

Ja/Nee

Daarnaast zijn er inwoners met een meer **afwachtende houding** door:

- Twijfels over de haalbaarheid.
- Twijfels over betaalbaarheid.
- Wisselend overheidsbeleid.
- Enkelen gebruiken weinig gas waardoor investeringen relatief groot voelen.
- Niet in aanmerking komen voor subsidies.

Ja

Veel van de gesproken inwoners hebben al stappen gezet richting verduurzaming en zijn **voorstander** van een aardgasvrije toekomst omdat:

- Milieuwinst en zuinig omgaan met energie belangrijk wordt gevonden.
- Er een kostenbesparing is op de lange termijn.
- Het uitfasen van fossiele energie wordt gezien als onvermijdelijk en noodzakelijk.

1 Hoe kijk je tegen de warmtetransitie aan? (2/2)

Ik maak mij zorgen over de overgang naar duurzaam verwarmen

nee ————— ja

De volgende zorgen zijn meermaals genoemd:

- Netcongestie en twijfel of het elektriciteitsnet de overstap aankan.
- Kosten en betaalbaarheid, vooral voor mensen met een kleine portemonnee.
- Onzekerheid over terugverdientijd van investeringen.
- Oudere inwoners in grote woningen die minder snel investeren en moeilijk kunnen doorstromen.
- Wantrouwen en angst voor financiële nadelen door veranderen overheidsbeleid.
- Geluidsoverlast van warmtepompen.

Ik weet wat ik moet doen om mijn huis duurzaam te verwarmen

nee ————— ja

Nee

Voor sommigen is het nog onduidelijk welke warmteoplossing past bij hun specifieke situatie en welke mogelijkheden er überhaupt zijn.

Ja

Inwoners die al bezig zijn met verduurzaming hebben vaak een globaal beeld van de volgende stap voor hun woning, maar missen duidelijkheid over de technische uitwerking, afwegingen en details.

Opvallend is dat inwoners de warmtetransitie vaak koppelen aan andere woningaanpassingen, zoals zonnepanelen en koeling. Zij bekijken verduurzaming daarmee breder dan alleen warmte.

2 Hoe denk je over warmteoplossingen?

Aan de hand van de praatplaat gingen bewoners in gesprek over specifieke technieken en toepassingen van warmteoplossingen.

Deze oplossingen worden al toegepast door inwoners

- Zonnepanelen, isolatiemaatregelen (HR++ glas, radiatorfolie, deurstoppers)
- (Hybride) warmtepompen
- Energiecoaches aan huis
- Lopende initiatieven voor collectieve systemen

Welk type oplossingen zie je niet zitten?

- Geluidsoverlast van (lucht)warmtepompen
*"Mijn vrouw wil niet, vanwege het geluid."
(Weekmarkt Landsmeer)*
- Individuele oplossingen (voorstanders van collectieve aanpak)
- Langdurige collectieve verplichtingen met burens
- Volledig elektrische oplossingen wanneer dit technisch of financieel lastig is
- Elektrisch koken (1x genoemd)

Welk type oplossing/aanpak zie je wel zitten?

- Stap voor stap verduurzamen
- Hybride warmtepompen, vooral als tussenstap
- Collectieve oplossingen zoals bodemwarmtelussen, buurtbatterijen, warmtenetten
*"Hoe activeer ik mijn burens?"
(inloopavond Landsmeer)*
- Eenmalige gezamenlijke actie met burens zonder langdurige verplichtingen

Technische zorgen en vragen

Tijdens de inlooptmomenten werden er veel technische vragen gesteld over:

- **Mogelijkheden voor eigen, specifieke situatie** (woningtype/buurt/casus)
- **Mogelijke oplossingen in het algemeen** (waterstof, restwarmte, warmtenet, etc.)
*"Hoe zit het met mijn woonboot qua opties & subsidie-eisen?"
(Weekmarkt Landsmeer)*

- **Investeringsen, afwegingen, kosten en terugverdientijd** (wat kost het, wat levert het op, behoefte aan totaalplaatje)
- **(micro) Collectieve oplossingen** (zoals een buurtbatterij, bodemwarmtelus, energiegemeenschap)
- **Warmtepompen** (specifieke technische vragen)
- **Praktische energievraagstukken** (energieverbruik van oplossingen, wat is handig, ook rekening houdend met netcongestie)

Haskoning

Wat verwacht je van de gemeente? (1/2)

Tijdens de gesprekken gaven bewoners aan wat zij nodig hebben om stappen te zetten richting duurzaam verwarmen en welke de gemeente daarin zou kunnen spelen:

Lening / subsidie

Inwoners geven aan dat financiële ondersteuning nodig is, met voorkeur voor (inkomensafhankelijke) eenvoudig aan te vragen subsidies en leningen waarbij duidelijkheid en zekerheid bestaat over kosten en terugverdientijd.

Initiatief & begeleiding in collectieve aanpak

Van de gemeente wordt verwacht dat zij ideeën bedenkt en initiatief neemt in het opzetten en actief begeleiden van collectieve oplossingen, zoals micro-collectieven, energiegemeenschappen en buurtbatterijen.

"Bij een vergunning aanvraag over aardwarmte zou de gemeente kunnen vragen: Heb je al met je burens gesproken? Er zijn samenwerkingsopties."
(inloopavond Purmerland)

Onafhankelijk advies & begeleiding

Bewoners hebben behoefte aan onafhankelijk en betrouwbaar advies vanuit de gemeente, zonder commercieel belang. Er is een wens voor inzicht in mogelijkheden per situatie, technische afwegingen, kosten, betrouwbare uitvoerders en begeleiding bij het maken van keuzes

Stabiel beleid overheid

Veel inwoners benadrukken het belang van stabiel en voorspelbaar overheidsbeleid, omdat wisselende regels leiden tot financiële tegenvallers, wantrouwen en uitstel van investeringen.

Bewustwording & duurzaam gedrag beïnvloeden

Inwoners zien een rol voor de gemeente in het vergroten van bewustwording en duurzaam gedrag, bijvoorbeeld door herhaald informeren over energiegebruik en praktische bespaartips.

"Kan de gemeente geen infographic maken van alle voor- en nadelen van de verschillende opties?"
(inloopavond Purmerland)

Grootschalige inkoop

De gemeente kan grootschalige (collectieve) inkoop van bijvoorbeeld warmtepompen, service en garanties faciliteren om kosten te verlagen.

Stappen zetten voor infrastructuur

Er leeft de wens dat de gemeente actief stappen zet om de infrastructuur klaar te maken voor de warmtetransitie en hierin niet afwachtend is richting Rijksoverheid.

Wat verwacht je van de gemeente? (2/2)

Los van de genoemde punten op de vorige pagina, kwamen er in de gesprekken met bewoners nog tips voor de gemeente naar voren:

Aandacht voor de warmtetransitie

Geef het onderwerp meer aandacht. Inwoners geven aan toevallig op de hoogte te zijn van deze inloophmomenten. Organiseer campagnes, bijeenkomsten en blijf de boodschap herhalen.

Meer laadpunten

Zorg voor meer laadpunten voor elektrische auto's.

“Ik heb een aanvraag gedaan hiervoor, maar ik kreeg terug dat ‘het net’ het niet aankan.”
(inloopavond Purmerland)

Leer van projecten

Leer van huidige plannen en eerdere projecten zoals:

- Gortersloot – “Hier is niet alles soepel verlopen met de overstap op warmtepomp. Leer ervan!”
- 22 nieuwbouw woningen in Purmerland
- Sportpark in Landsmeer
- Buurt Dobbenhof
- Warmtenet in Purmerend
- Zeeburgereiland Amsterdam

Maak informatie toegankelijk

Maak informatie over dit onderwerp begrijpelijk en toegankelijk, gebruik niet alleen digitale kanalen.

Huurders willen wel maar zijn afhankelijk van verhuurpartij die niet altijd meewerkt.

"Volgens mij zijn er wel genoeg huurders die willen hoor!"
(Inloopavond Purmerland)

"De verbeteringen die ik wil doen, mogen niet van mijn verhuurder. Mijn eigen kennis/advies is verder beperkt."
(Weekmarkt Landsmeer)

"Eigen Haard (woningcorporatie) werkt niet mee. Als je daar iets voor elkaar wil krijgen moet je er heel veel energie in steken."
(Inloopavond Purmerland)

"Ik mag niets doen, mijn huur corporatie moet dit zelf doen, in sommige straten is dit al wel gedaan."
(Weekmarkt Landsmeer)

"Ik heb energielabel C, en toch betalen we 460 euro aan energiekosten, ik snap er niks van."
(Inloopavond Den IJp)

Afhankelijkheid VVE

"De VVE wil geen zonnepanelen, kan het op mijn balkon?"
(Weekmarkt Landsmeer)

"De VVE heeft besproken van het gas af te gaan, maar wij weten niet hoe dit op te lossen voor het Pakhuis."
(Inloopavond Landsmeer)

Ondernemers

Er zijn weinig ondernemers gesproken, waardoor hier beperkt uitspraken over te doen zijn. De ondernemers die aanwezig waren, waren werkzaam in de duurzame energiesector en toonden interesse in het onderwerp. Wel kwamen de volgende punten naar voren:

"Ik ben hier als leverancier van energiesystemen, ik benieuwd naar wat er speelt."
(Inloopavond Landsmeer)

"Ondernemers die ik ken, denken: Ver van mijn bedshow"
(Inloopavond Landsmeer)

5 Hoe heb de dit inloopmoment beleefd?

Na afloop van de inloopmomenten is bewoners gevraagd naar hun beleving en feedback van de avond, wat een overwegend positief beeld opleverde, hieronder enkele reacties:

"We waren het niet met elkaar eens, maar het is wel goed om er in de groep een discussie over te voeren, er zijn meningsverschillen en dat is oke."
(Inloopavond Den Ijp)

"Ik ben wijzer geworden vanavond over wat er mogelijk is en fijn dat we het ook over collectieve oplossingen hebben gehad!"
(Inloopavond Purmerland)

"Positief! maar ga aan de gang Gemeente! Niet wachten op het Rijk, maar biedt alvast oplossingen in de tussentijd."
(Inloopavond Purmerland)

"Ongemak gaan we sowieso ervaren, zoals geluid en kosten. Maar het is wel noodzakelijk, daar moeten we met z'n allen ook eerlijk over zijn."
(Inloopavond Den Ijp)

"Ik vond het interessant, goed dat jullie dit zo organiseren en ons hierin meenemen."
(Inloopavond Purmerland)

4. Conclusie

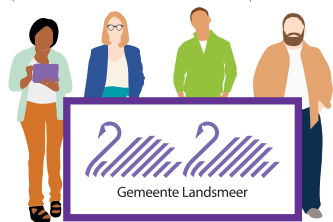
Positiviteit, enthousiasme maar zorgen en vragen

Grotendeels positieve houding, maar veel vragen

Uit de gesprekken blijkt dat de meerderheid van de inwoners een positieve houding heeft ten opzichte van de warmtetransitie. Tegelijkertijd leven er veel vragen over de praktische en technische uitwerking: hoe werkt het precies, welke oplossing past bij mijn woning, welke warmtepomp is geschikt en wat zijn de kosten en afwegingen? Daarnaast benaderen inwoners verduurzaming breder dan alleen warmte. Ze koppelen dit direct aan andere woningaanpassingen, zoals zonnepanelen en zuinig energieverbruik.

Zorgen rondom netcongestie, onstabiel beleid & ouderen in grote huizen

De belangrijkste zorgen richten zich op de beschikbaarheid van de infrastructuur en netcongestie, evenals op de vraag of investeringen zich daadwerkelijk terugverdienen. Dit wordt versterkt door onzekerheid en wantrouwen als gevolg van wisselend en onstabiel overheidsbeleid. Een andere zorg is de moeilijke doorstroom van ouderen naar kleinere woningen.

Enthousiasme over collectieve aanpak

Veel inwoners staan positief tegenover collectieve oplossingen, iets wat opvallend is, omdat dit niet in elke gemeente het geval is. Tegelijkertijd zijn er ook twijfels, vooral over langdurige verplichtingen en samenwerking met de burens.

Verwachtingen van de gemeente

Uit deze inloopmomenten is opgehaald dat de Gemeente Landsmeer een rol zou kunnen/moeten spelen in:

Initiatief & begeleiding in collectieve aanpak
(zowel voor grote samenwerkingen als micro-collectieven (zoals een buurtbatterij of warmtelus))

Onafhankelijk advies & begeleiding bieden

Subsidies & leningen verstrekken

Stabiel beleid als randvoorwaarde

Bewustwording & duurzaam gedrag beïnvloeden

Grootschalige inkoop faciliteren

Stappen zetten voor geschikte infrastructuur

Bijlagen

A - Praatplaten

B - Uitkomsten Purmerland (Inloopavond)

C - Uitkomsten Landsmeer (Weekmarkt)

D - Uitkomsten Landsmeer (Inloopavond)

E - Uitkomsten Den IJp (Inloopavond)

A - Praatplaten

Ik vind het belangrijk om mijn huis duurzaam te verwarmen

nee

ia

Ik maak mij zorgen over de overgang naar duurzaam verwarmen

nee

ia

Ik weet wat ik moet doen om mijn huis duurzaam te verwarmen

nee

ia

 Subsidie/lening

 Begeleiding

 Kennis

Anders

 Advies aan huis

Welke oplossing
voor welke buurt

Collectieve oplossing zoals een warmtenet

Individuele oplossing zoals een warmtepomp

Ik ben ondernemer

Ik vind een aardgasvrij bedrijfspand belangrijk

nee ja

Ik maak mij zorgen over de overgang naar aardgasvrij

nee ja

Ik weet wat ik moet doen om mijn bedrijfspand aardgasvrij te maken

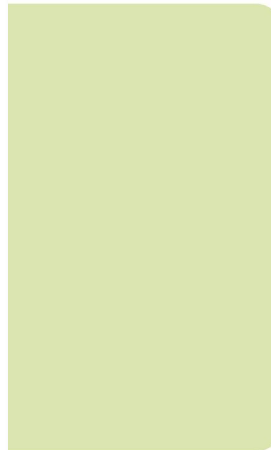
nee ja

Ik gebruik aardgas voor:

Dit heb ik nodig voor de overstap naar aardgasvrij:

Dit wil ik nog kwijt

Met dit gevoel ga ik weg

B - Uitkomsten Purmerland (Inloopavond)

Context & aanwezigen

25 feb - Inloopavond
Purmerland

Inloopavond 25 feb 20-21u

Locatie

SC Purmerland, Purmerlanderrijweg 3

Setting

De aanwezigen zijn allen het gehele uur aanwezig geweest. Na een gezamenlijke intro en voorstelronde zijn de mensen in groepjes langs de onderwerpen gelopen.

Aanwezige bewoners

Aantal: 7

Leeftijd: 45-75 jaar

Gender: Divers

Koop/huur/ondernemer: Koop en huur

Type panden: Vrijstaand huis, rijtjeshuis

Relatie tot het onderwerp

Een mix van mensen die al wel/niet stappen tot verduurzaming hebben gemaakt in hun woning.

Drijfveren voor komst:

'Ik hoop hier meer te horen over wat de gemeente van plan is'

'Ik hoop hier meer te leren over alle mogelijkheden die er zijn'

'Ik zit in het proces voor de aanschaf van een hybride warmtepomp, ik wil graag weten of ik nu de goede keuze maak'

1 Hoe kijk je tegen de warmtetransitie aan?

Houding

Ik vind het belangrijk om mijn huis duurzaam te verwarmen

nee ————— ja

Grote meerderheid vindt het belangrijk.

Drijfveren voor 'ja':

- Kosten besparen
- Milieu

Argumenten voor 'nee'

- Een investering is het niet waard bij een naderende verhuizing.

Zorgen

Ik maak mij zorgen over de overgang naar duurzaam verwarmen

nee ————— ja

Alle aanwezigen ervaren zorgen:

- Infrastructuur is er nog niet klaar voor.
- Stroomvraag, kunnen we dat aan
- Netcongestie
- Financieel draagvlak bewoners
- Veel ouderen wonen in grote huizen en kunnen moeilijk doorstromen naar appartementen. Ook doet deze groep minder snel investeringen in hun huis.

"Een aanvraag voor laadpalen is laatst afgewezen bij de gemeente omdat er niet genoeg ruimte op het net zou zijn. Als daar al geen ruimte voor is, hoe gaan we deze overstap dan ooit realiseren?"

Grote vragen

Ik weet wat ik moet doen om mijn huis duurzaam te verwarmen

nee ————— ja

Allen geven aan te weten wat de volgende verduurzamings stap zou zijn.

Hoe denk je over bepaalde warmteoplossingen?

Welke oplossingen wordt al toegepast

- Zonnepanelen
- HR++ glas
- Deurstoppers
- Radiatorfolie

Welk type oplossing zie je niet zitten?

- Geluid warmtepomp

Welk type oplossing/aanpak zie je wel zitten?

- Stapsgewijs verduurzamen
- Collectieve inkoopacties
- Airco in combinatie met zonnepanelen
- Bodemwarmtepomp

Technische zorgen en vragen

- “Als ik een all-electric pomp heb, dan kan deze volgens mij bevriezen?”
- “Kan ik wel genoeg isoleren?”
- “Is een bodemlus geen oplossing?”
- “Is een Quooker wel handig qua energieverbruik?”
- “Koeling met airco kost wel veel energie, is dat een slimme oplossing?”

Wat heb je nodig en vind je van de rol van de gemeente? (1/2)

Kennis & begeleiding

Als onafhankelijke partij technisch advies & begeleiding bieden door:

- Kennis aan te bieden over welk systeem het best past bij een situatie, met heldere afwegingen en transparante informatie over verschillende scenario's, inclusief kosten en het effect op bijv. koeling.
- Inzicht te geven in voorbeelden en mogelijkheden.
- Betrouwbare partijen suggereren.

"De gemeente kan geloofwaardig advies geven, als onafhankelijke partij, zonder commercieel belang."

"Sommige dingen weet ik gewoon niet, bijvoorbeeld; hoeveel levert mij de overstap van gas naar inductie op?"

"Kan de gemeente geen infographic maken van alle voor- en nadelen van de verschillende opties?"

Initiatief nemen in collectieve aanpak

- Ideeën opperen & communiceren
- Eerste contact en opzet van kleine collectieven.
- Bewoners verleiden om voor een collectieve oplossing te kiezen.
- Neem buurtbatterij mee als optie (voorbeeld Zeeburgereiland). Helpen bij aanleg buurtbatterij.

"6 woningen combineren of bijv. een vve."

"Bij een vergunning aanvraag over aardwarmte zou de gemeente kunnen vragen: 'Heb je al met je burens gesproken? Er zijn samenwerkingsopties.'"

"Denk ruim! Zonnepanelen bij boeren neerleggen om stroom op te wekken voor een woonwijk."

Lening / subsidie

Inkomensafhankelijke subsidies & leningen voor lage inkomens aanbieden.

Stappen zetten voor infrastructuur

Niet wachten op Rijksoverheid

Bewustwording & gedrag beïnvloeden

Herhaaldelijk informeren over duurzaam gedrag (bijv. Hoe om te gaan met piekuren, CV op 50 graden).

3 Wat heb je nodig en vind je van de rol van de gemeente? (2/2)

Tips voor de gemeente

- Gebruik andere communicatiemiddelen. Bredere communicatie over deze bewonersavonden is nodig om de opkomst te bevorderen. “Nu las ik het heel toevallig!”
- Voorbeelden die waardevol kunnen zijn voor gemeente:
 - Project in Gortersloot, waar niet alles soepel verlopen is met de overstap op een warmtepomp. “Leer ervan!”
 - Project – 22 nieuwbouw woningen in Purmerland
- Ga groot inkopen als gemeente (warmtepompen, batterijen, etc.)

Afhankelijkheid verhuurder

Huurders willen wel maar zijn afhankelijk van verhuurpartij die niet altijd meewerkt.

“Volgens mij zijn er wel genoeg huurders die willen hoor!”

“Eigen Haard (woningcorporatie) werkt niet mee. Als je daar iets voor elkaar wil krijgen moet je er heel veel energie in steken.”

C - Uitkomsten Landsmeer (Weekmarkt)

Weekmarkt 27 feb 09-13u

Locatie

Marktplaats, Landsmeer

Marktsetting: groot bereik, minder diepgang

Door de marktsetting waren gesprekken korter en minder diepgaand, maar werden wel veel mensen bereikt. Het uitdelen van goede koffie bleek een effectieve trekker. Door de wind zijn enkel het grote drieluik en de “wat helpt jou?” praatplaat gebruikt.

Gesproken bewoners

Aantal: 30 tot 40

Leeftijd: Divers

Gender: Divers

Koop/huur/ondernemer: Koop en huur

Type panden: Divers

Relatie tot het onderwerp

Er is een mix van bewoners gesproken, sommigen gingen zelf het gesprek aan, anderen zijn actief benaderd. Dit resulteerde in gesprekken met zowel mensen die al stappen hebben gezet in verduurzaming als mensen die dit minder belangrijk vinden.

1 Hoe kijk je tegen de warmtetransitie aan?

Houding

Ik vind het belangrijk om mijn huis duurzaam te verwarmen

Er was sprake van een gemixte houding onder de gesproken inwoners.

Drijfveren voor 'ja'

Sommige inwoners geven aan al een gasvrije woning te hebben, of hiermee bezig te zijn.

"Ik heb al een aardgasvrije woning."

Argumenten voor 'nee'

- Ik wacht tot het verplicht wordt.
- Ik wacht tot mijn CV ketel afloopt.
- Er is bij mij weinig energiewinst te behalen.
- Het prijsvoordeel is nog niet interessant.
- Ik wil niet verplicht worden tot een warmtenet.
- "Ik hoef niet van 't gas af".
- De investering is het nu niet waard.
- Tegenstrijdige adviezen.
- In 2050 ben ik er niet meer.
- Wantrouwen in de overheid.

"Het kabinet besodemetert ons"

"Het zal mijn tijd wel duren"

Zorgen

Ik maak mij zorgen over de overgang naar duurzaam verwarmen

Genoemde zorgen:

- Netcongestie
- Kosten

"Ik wil wel van het gas af maar het is heel duur: 8-10 duizend euro!"

Hoe denk je over bepaalde warmteoplossingen?

Welke oplossingen worden al toegepast

- Hybride warmtepomp
- Warmtepomp

Welk type oplossing zie je niet zitten?

- Warmtepomp
- Elektrisch koken

"Ik wil koken op gas"

"Mijn vrouw wil niet, vanwege het geluid."

Welk type oplossing/aanpak zie je wel zitten?

- Hybride warmtepomp

"All electric kan ik niet, maar hybride overweeg ik"

Technische zorgen en vragen

- Geluidsoverlast warmtepomp

"Mijn burens klagen over het lawaai van mijn warmtepomp, ik kijk nu of we het kunnen gaan ombouwen."

- Is het mogelijk om waterstof door het oude gasnetwerk te laten stromen?
- Bestaan er slimme warmtepompen die hun energievraag aanpassen aan het net?
- Kunnen zonnepanelen op mijn balkon?
- Tijdens een congestiepiek wordt mijn kookplaat niet warm.
- Onduidelijkheid over verzwaring elektra aansluiting.

Wat heb je nodig en vind je van de rol van de gemeente? (1/2)

Lening / subsidie

- Geld/subsidie is nodig!
- Voorkeur voor subsidie i.p.v. lening
- Subsidieaanvragen worden als tijdrovend en complex ervaren.

"Ik heb zonnepanelen en isolatie, maar nooit subsidie aangevraagd. Geen tijd en te ingewikkeld, gewoon 'vergeten'"

Initiatief nemen in collectieve aanpak

- Inkoopactie warmtepompen
- Wijk accu organiseren

Kennis

- Een informatie website/portaal vanuit de gemeente waar inwoners zelf lokale aanbieders en technische info kunnen opzoeken.

"...een lijst met leveranciers van warmtepompen"

- Technische vragen aan de gemeente kunnen stellen.
- Inzicht in specifieke gevallen.

"Ik ben nu bezig met plannen voor hybride warmtepomp, hebben jullie tips voor mij?"

"Hoe zit het met mijn woonboot qua opties & subsidie-eisen?"

Anders

- Er zijn heel weinig laadpunten.

3 Wat heb je nodig en vind je van de rol van de gemeente? (2/2)

Tips voor de gemeente

- Geef het onderwerp meer aandacht.

Tips algemeen

- Podcast: 'groene nerds'

4

Inzoomen op huurders & ondernemers

Afhankelijkheid verhuurder

Huurders willen wel maar zijn afhankelijk van verhuurpartij die niet altijd meewerkt.

“De verbeteringen die ik wil doen, mogen niet van mijn verhuurder. Mijn eigen kennis/advies is verder beperkt.”

“Ik mag niets doen, mijn huur corporatie moet dit zelf doen, in sommige straten is dit al wel gedaan.”

Afhankelijkheid VVE

“De VVE wil geen zonnepanelen op het dak, kan het op mijn balkon?”

D - Uitkomsten Landsmeer (Inloopavond)

Inloopavond 3 mrt 20-21u

Locatie

Dorphaus 't wapen van Landsmeer - Calkoenstraat 27

Setting

Op deze locatie was sprake van een echte inloopsetting, waarbij bezoekers vrij konden binnenlopen en vertrekken. De meeste mensen bleven 1 tot 1,5 uur, enkelen ongeveer een half uur. Bezoekers liepen langs de praatplaten en gingen met elkaar en met de organisatie in gesprek. Het was druk en gezellig, wat leidde tot het uitwisselen van ervaringen over duurzaamheid tussen bewoners..

Aanwezige bewoners

Aantal: ± 40

Leeftijd: 40-80 jaar

Gender: Divers

Koop/huur/ondernemer: 4 ondernemers, verder een mix van koop- en huurwoningeigenaren

Type panden: Divers

Relatie tot het onderwerp

Een mix van mensen die al een warmtepomp hebben, maar ook mensen die nog geen stappen hebben genomen.

Drijfveren voor komst:

'Ik ben benieuwd naar informatie over de plannen van de gemeente'

'Ik hoor graag technische informatie over de mogelijkheden en keuzes die er zijn'

"gezelligheid"

1 Hoe kijk je tegen de warmtetransitie aan?

Houding

Ik vind het belangrijk om mijn huis duurzaam te verwarmen

Er was sprake van een gemixte houding onder de gesproken inwoners.

Argument voor 'midden'

"Ik gebruik weinig gas dus het is een grote investering om naar een warmtepomp over te gaan."

Argument voor 'nee'

"Gas is toch ook duurzaam? Duitsland stapt nu juist over op gas."

Zorgen

Ik maak mij zorgen over de overgang naar duurzaam verwarmen

Alle aanwezigen ervaren zorgen:

- Het meekrijgen van mensen voor een collectieve oplossing

"Hoe activeer ik mijn burens?"

"Kan een collectieve oplossing worden afgedwongen?"

- Wisselend beleid vanuit de overheid
- Onduidelijkheid over of een warmtepomp technisch mogelijk is in een specifiek geval.
- Kosten

"Ik maak me zorgen om de betaalbaarheid voor mensen met een kleine portemonnee, bijvoorbeeld onderhoud-/servicekosten."

Grote vragen

Ik weet wat ik moet doen om mijn huis duurzaam te verwarmen

Drie aanwezigen geven aan moeite te hebben met het bepalen van een volgende stap, dit komt doordat zij:

- Niet in aanmerking komen voor bestaande subsidieregelingen, bijvoorbeeld vanwege de vereiste combinatie van meerdere verduurzamingsmaatregelen.
- Te maken hebben met een complexe situatie waarvoor geen duidelijke technische oplossing voorhanden is.

"We zien de oplossing niet (casus pakhuis)."

Welke oplossingen worden al toegepast

- Het opzetten van een collectief systeem:
 - Bij het sportpark onderzoekt men of er een collectief systeem ontwikkeld kan worden voor het gehele sportpark, de Lionsclub is de initiator.
 - Bij de Dobberhof wordt concreet gesproken over het oprichten van een energiegemeenschap, inclusief gesprekken met leveranciers.
 - Ook wordt er nagedacht over 5 andere energiegemeenschappen.
- Buurt Gortesloot is al helemaal van het gas af, met uitzondering van een enkel appartementencomplex met 15 woningen. Men zoekt hier naar een oplossing.

Welk type oplossing zie je niet zitten?

- Individuele oplossingen, de meerderheid van de mensen heeft een voorkeur voor een collectieve aanpak.

Welk type oplossing/aanpak zie je wel zitten?

- Een collectieve aanpak: bijvoorbeeld een bodemwarmtelus en een buurtbatterij.
- Thuisbatterij
- Warmtenet

“Warmtenet kent een lagere investering voor burgers”

Technische zorgen en vragen

- Een passende warmteoplossing voor het Pakhuis bedenken is complex, er is behoefte aan ondersteuning.
- Een warmtepomp levert ~30-40 graden voor een verwarmingssysteem. “Is dit voldoende voor mijn woning?”
- Bij een woning met houten vloeren en balken is een renovatie voor een andere warmtebron dan gas zeer ingrijpend. Dit gebeurt vooral na verkoop van een woning.
- “Kan ik een thuisbatterij überhaupt zelf of samen met mijn burens regelen?”

Wat heb je nodig en vind je van de rol van de gemeente? (1/2)

3 mrt - Inloopavond
Landsmeer

Lening / subsidie

- Voldoende en inkomensafhankelijke subsidies.
- "vervelend als het potje leeg is"
- Beloning voor mensen die als eerste overgaan.
- In het geval van een lening, zekerheid hebben over het terugverdienen van de investering binnen een bepaalde periode.

Initiatief nemen in collectieve aanpak

- Het opzetten van 'energie communities' / micro collectieven.
- Gemeente organiseert bij voorkeur collectieve inkoop, service en garantie.

Stabiel beleid vanuit de overheid

Er is wantrouwen dat regels en financiële kaders na investeringen alsnog veranderen, bijvoorbeeld rond saldering van zonnepanelen, belastingen of huurverhogingen na isolatie. Dit zorgt voor afwachtend gedrag: men stelt investeringen uit uit angst voor financiële tegenvallers. Het gevoel leeft dat mensen die vroeg overstappen worden benadeeld wanneer beleid later wijzigt.

Kennis & begeleiding

- Er is behoefte aan onafhankelijk en betrouwbaar advies vanuit de gemeente, met technische kennis en informatie over betrouwbare uitvoerders en adviseurs, zonder commercieel belang.
- Inzicht & meedenken in de mogelijke aanpak per pand:
 - Per straat of adres inzicht voor inwoners in de mogelijkheden voor verduurzaming en warmte.
 - Meedenken bij specifieke en complexe gevallen, zoals het Pakhuis.

"Ik vroeg een bedrijf om informatie over de levering van warmtepompen, sinds dat moment krijg ik spam vanuit allerlei partijen, per post, mail en telefoon. Ik ziet door de bomen het bos niet meer."

- Praktisch inzicht in warmteoplossingen.

"Hoe ziet een opstelling van een warmtepomp eruit, hoe groot is het, welke kant en klare oplossingen zijn er?"

- Informatie over collectieve warmteoplossingen, inclusief: verschillende schaalniveaus, vereisten voor realisatie, de businesscase en het aantal buurtbewoners dat nodig is om een collectief te realiseren.
- Inzicht in kosten en afweging van investeringen.

"Ik zou graag een prijsindicatie hebben van de te verrichten handelen per huis (bijv. Radiatoren vervangen), een totaalplaatje."

"Een thuisbatterij is wel interessant, kan ik dit regelen? Het kost veel moeite, ik kan het geld ook in mijn zak houden"

- Begeleiding tijdens alle stappen in het proces, zodat mensen niet voor verrassingen komen te staan. Ook aan de voorkant meedenken over bijvoorbeeld onderhoudscontracten.

Tips voor de gemeente

- Hernieuwbare gas (groengas / waterstof) is mogelijk ook een goede optie!
- Buurt Havezathe wordt gezien als vergelijkbaar met buurt Luijendijk, maar is wel van een andere warmteoplossing voorzien, klopt dit?
- Maak informatie/advies niet enkel digitaal beschikbaar.
- Eigenlijk zouden hier jongere bewoners moeten staan met nog een lange toekomst voor zich, voor ouderen is het onderwerp minder relevant.

Tips algemeen

- Een interessante batterijopslagtechniek voor elektra: waterstofbromide flowbatterij.

Overige vragen aan de gemeente

- Vroeger had de gemeente ook zelf huurwoningen in bezit, heeft de gemeente nog altijd zelf huurwoningen in bezit?

Ondernemers

Enkele ondernemers waren aanwezig tijdens het inloopmoment. Deze waren zelf werkzaam in de verduurzaming en geïnteresseerd in het onderwerp.

"Ik ben hier als leverancier, ik lever energiesystemen, ik benieuwd naar wat er speelt."

"Ondernemers die ik ken, denken: 'Ver van mijn bedshow'."

"Ondernemers hadden hierheen moeten komen, dan hadden ze hun mening kunnen geven. Als de plannen er straks zijn, 'drukt de gemeente het door hun strot'."

Afhankelijkheid VVE

"In de VVE hebben we het besproken maar het kan nog niet: van het gas af."

"De VVE heeft besproken van gas af te gaan, maar wij weten niet hoe dit op te lossen voor het Pakhuis."

E – Den Iip (Inloopavond)

Inloopavond 5 mrt 20-21u

Locatie

Dorpshuis De Wijde Ijp; Den Ijp 73; 1127 PG Den Ijp

Setting

Vanwege de relatief kleine groep en de voorkeur van een aantal deelnemers om een groepsgesprek te hebben, is deze avond verlopen in de vorm van een groepsgesprek aan tafel.

Aanwezige bewoners

Aantal: 10 personen

Leeftijd: 40-80

Gender: Divers

Koop/huur/ondernemer: Zowel huur- als koophuizen

Type panden: Rijtjeshuizen en vrijstaande huizen

Relatie tot het onderwerp

Zowel voor- als tegenstanders van het warmteprogramma waren aanwezig.

1 Hoe kijk je tegen de warmtetransitie aan?

Houding

Ik vind het belangrijk om mijn huis duurzaam te verwarmen

Er was sprake van een gemixte houding onder de gesproken inwoners, met uitgesproken meningen zowel voor als tegen aardgasvrij verwarmen.

Argument voor 'ja'

"Ongemak gaan we sowieso ervaren, zoals geluid en kosten. Maar het is wel noodzakelijk, daar moeten we met z'n allen ook eerlijk over zijn".

"We moeten fossiele energie gaan uifaseren, het is een gegeven."

"Zuiniger omgaan met energie is altijd goed, zoals isoleren."

Argument voor 'nee'

Drie van de aanwezigen waren niet overtuigd van een aardgasvrije toekomst.

"Juist aan het gas."

"Een kleine kerncentrale zou oplossing kunnen zijn."

Zorgen

Ik maak mij zorgen over de overgang naar duurzaam verwarmen

Genoemde zorgen

• Netcongestie

"Het net kan het toch helemaal niet aan?"

"We moeten concurreren met datacenters, over de beschikbare energie."

"Er is een mismatch tussen energievraag van warmtepompen en de levering van zonnepanelen."

Naast zorgen leefde er ook een nieuwsgierige houding.

"Hoe gaat het eruit zien, van het gas af zijn?"

Welke oplossingen worden al toegepast

- Energiecoach aan huis “Heel handig!”

Welk type oplossing zie je niet zitten?

- Collectieve oplossing met buren

“Een eenmalige actie samen met buren is prima. Maar lange termijn binding is spannender, wat als je gaat verhuizen of je buren? Dan zit je aan elkaar vast.”

“Zakelijke dingen regelen met de buren, dat zie ik niet zitten.”

- Geluidsoverlast van lucht warmtepomp

(Tegenargument)
“Gasketel hoor je ook.”

Welk type oplossing/aanpak zie je wel zitten?

- Eenmalige actie samen met buren

Technische zorgen en vragen

- Wat is het verschil in geluidsoverlast per merk warmtepomp?
- Is het mogelijk om restwarmte van de industrie te gebruiken?
- Is het mogelijk om woningen te verwarmen met waterstof?
- In Purmerend zijn er problemen met het warmtenet, er is sprake van stroomuitval en onveilige situaties door hitte en lekkages.
- “De accu-techniek moet nog uitgevonden worden.”

Wat heb je nodig en vind je van de rol van de gemeente?

Kennis & begeleiding

Ondersteuning en informatie van de gemeente bij het maken van keuzes, zoals bij de (gezamenlijke) aankoop van een thuis accu.

Initiatief nemen in collectieve aanpak

“Mensen kopen nu zelf thuisaccu's, maar op grote schaal is dat veel voordeliger”.

Stabiel beleid vanuit de overheid

Onder inwoners leeft weinig vertrouwen in de overheid, mede door onzekerheid over wisselend en inconsistent beleid. Verduurzamingsmaatregelen worden door sommigen ervaren als 'bestraft', bijvoorbeeld door veranderingen in de salderingsregeling en extra belastingen zoals de OZB die stijgt na verduurzaming omdat de woning meer waard is geworden.

Afhankelijkheid verhuurder

- Bewoners van een huurwoning via Eigen Haard begrijpen niet waar de hoge energierekening vandaan komt, het energielabel is C. Ook is de samenwerking met Eigen Haard erg ingewikkeld.

"Ik heb energielabel C, en toch betalen we 460 euro aan energiekosten, ik snap er niks van."

Mogelijke huur verhoging

Voor huurders kan de huurprijs mogelijk omhoog gaan wanneer het huis verduurzaamd wordt.